

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра економіки, підприємництва та готельно-ресторанної справи

ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ В УМОВАХ МОДЕРНІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ

Матеріали
Всеукраїнської науково-практичної
конференції

ЧАСТИНА 1

Кропивницький – 12 грудня 2023

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Економічний факультет

Кафедра економіки, підприємництва та готельно-ресторанної справи

ПРОБЛЕМИ І ПЕРСПЕКТИВИ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ В УМОВАХ МОДЕРНІЗАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ

*Матеріали
Всеукраїнської науково-практичної конференції*

I ЧАСТИНА

12 грудня 2023 р.

Кропивницький
2023

Проблеми і перспективи економічного розвитку в умовах модернізаційних процесів в Україні та світі : матеріали всеукр. наук.-практ. конф., 12 груд. 2023 р., м. Кропивницький / Центральноукраїн. нац. техн. ун-т, каф. економіки, підприємництва та готельно-ресторанної справи ; [редкол. : А.А. Тихий, В.В. Зайченко та ін.]. В 2х частинах. Ч.1. Кропивницький : РВЛ ЦНТУ, 2023. – 203 с.

Редакційна колегія:

Тихий А.А., проректор з наукової роботи та міжнародних зв'язків, доц., к.т.н. Центральноукраїнський національний технічний університет, м. Кропивницький;
Зайченко В.В., д.е.н., проф., зав. кафедри економіки та підприємництва Центральноукраїнського національного технічного університету, м. Кропивницький;
Шалімова Н.С., д.е.н. проф., декан економічного факультету, Центральноукраїнського національного технічного університету, м. Кропивницький;
Карнаушенко А.С., к.е.н., в.о. зав. кафедри підприємництва, обліку та фінансів, Херсонський державний аграрно-економічний університет;
Петрова І.Л., д.е.н., проф., зав. кафедри маркетингу та поведінкової економіки ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ;
Васильців Т.Г., д.е.н., проф., зав. відділу проблем соціально-гуманітарного розвитку регіону, Державна установа. Інститут регіональних досліджень ім. М.І. Долишнього НАН України. м. Львів;
Савченко В.М., к.е.н., проф., проф. кафедри підприємництва, обліку та фінансів, Херсонський державний аграрно-економічний університет;
Кононенко Л.В., к.е.н., доц., доц. кафедри підприємництва, обліку та фінансів, Херсонський державний аграрно-економічний університет;
Сисоліна Н.П., к.е.н., доц., доц. кафедри економіки, підприємництва та готельно-ресторанної справи, Центральноукраїнський національний технічний університет, м. Кропивницький;
Панченко В.А., д.е.н., проф., в.о. зав. кафедри менеджменту та підприємництва Центральноукраїнський державний університет ім. Володимира Винниченка, м. Кропивницький

У збірнику опубліковано тези доповідей учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні проблеми економіки та підприємництва в умовах викликів і загроз». Тези доповідей відображають результати наукових досліджень, присвячених розгляду різноманітних проблем, умов та чинників економічної діяльності та безпеки підприємств, регіонів, соціальної відповідальності бізнесу та держави, розвитку інвестиційної та інноваційної політики, людського потенціалу, визначенню стратегічних перспектив готельно-ресторанної індустрії України.

Для науковців, викладачів, здобувачів PhD, здобувачів вищої освіти економічних спеціальностей вищих навчальних закладів. Може бути корисним також для підприємців, організаторів бізнесу, менеджерів підприємств, спеціалістів з економіки.

Рекомендовано до друку вченою радою Центральноукраїнського національного технічного університету (Протокол №4 від 27 грудня 2023 року)

За достовірність наведених у публікації даних, географічних назв, власних імен, цитат, галузевої термінології, економіко-статистичних даних та іншої інформації несуть особисту відповідальність автори тез доповідей.

Зміст

Бейдик О.О.; Кочума І.Ю. НАЦІОНАЛЬНИЙ ТУРИЗМ: ВТРАТИ, МОЖЛИВОСТІ, ЕКОНОМІЧНІ ЗБИТКИ ПІД ЧАС ВІЙСЬКОВОГО ПРОТИСТОЯННЯ.....	10
Білик В.В. ЗОВНІШНЯ ЗАБОРГОВАНІСТЬ ЯК КАТАЛІЗАТОР ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ КРАЇНИ.....	12
Золотухіна І.В. ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЧНИХ РОЗРОБОК	14
Йохна М.А.; Копилов В.К. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ	15
Лучик С.Д. ЦИФРОВІЗАЦІЯ ЕКОНОМІКИ І БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ВОЄННИХ ЗАГРОЗ	18
Оболенцева Л.В.; Лобач Д.О. ОБГРУНТУВАННЯ НЕОБХІДНОСТІ В СТРАТЕГІЧНОМУ УПРАВЛІННІ СУЧАСНИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ ГОСТИННОСТІ	21
Пантелеймоненко А.О.; Гончаренко В.В. ПРО ІНКЛЮЗИВНІСТЬ КООПЕРАТИВНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ	23
Петрова І.Л.; Дмитренко Д. РЕГУЛЮВАННЯ МАРКЕТИНГОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЛОГО БІЗНЕСУ ЗА УМОВ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ	25
Свідло К.В.; Чхотуа Д.С. ДЕЯКІ АСПЕКТИ СТВОРЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ У ЗАКЛАДАХ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО БІЗНЕСУ	29
Семикіна М.В. МОЛОДІЖНА ЗАЙНЯТІСТЬ В УКРАЇНІ І В ДЕРЖАВАХ ЄВРОСОЮЗУ: ТЕНДЕНЦІЇ, ЗАГРОЗИ, ПЕРСПЕКТИВИ.....	30
Бойко Л.О. ОРГАНІЧНЕ ВИРОБНИЦТВО ПРОДУКЦІЇ ЯК ПРІОРИТЕТНИЙ НАПРЯМ РОЗВИТКУ АГРОБІЗНЕСУ	33
Гавриленко К.О. СУЧАСНИЙ ЛАНДШАФТ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВ	35

Гейдарова О.В.; Прокопчук Д.В. МІСЦЕ ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ В ЗАГАЛЬНІЙ СИСТЕМІ МЕНЕДЖМЕНТУ БУДІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	36
Давидов Є.О. ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ПРИБУТКОВОСТІ ЗАКЛАДІВ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА.....	38
Дибенко Г.І. ВИКОРИСТАННЯ СТРАТЕГІЙ ПАРТНЕРСТВА МАЛИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ.....	40
Дмитришин Б.В.; Богуненко М.М. ФІНАНСОВІ НАСЛІДКИ ВІЙНИ ДЛЯ МАЛОГО АГРОБІЗНЕСУ	42
Журило І.В.; Кириченко Є.О. ОЦІНКА СТРАТЕГІЧНОЇ ГНУЧКОСТІ БУДІВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА	45
Журило І.В.; Фесенко Е.О.; Криволап Н.В. СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНИХ БУДІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ВИКЛИКІВ І ЗАГРОЗ.....	49
Журило І.В.; Фесенко Е.О. ЧИННИКИ ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ БУДІВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА	53
Журило І.В.; Харитонов К.А. ОПТИМІЗАЦІЯ СИСТЕМИ МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НА ПІДПРИЄМСТВАХ АВТОСЕРВІСУ	56
Заїка Ю.А.; Ніколенко М.В.; Богутенко Ю.А. МАРКЕТИНГОВА СТРАТЕГІЯ ПІДПРИЄМСТВА НА ОСНОВІ УПРАВЛІННЯ ПОВЕДІНКОЮ СПОЖИВАЧІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	59
Заярнюк О.В.; Петросян А.А.; Кухарішін І.Ю. АКТУАЛЬНІ ПІДХОДИ В УПРАВЛІННІ ЯКІСТЮ НА ОСНОВІ ВПРОВАДЖЕННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У БІЗНЕС-ПРОЦЕСИ ПІДПРИЄМСТВА	61
Карюк А.О.; Ясинська А.О. ЕКОНОМІЧНИЙ СТАН САНАТОРНО КУРОРТНИХ ЗАКЛАДІВ РЕГІОНУ: АНАЛІЗ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ.....	64
Кернасюк Ю.В. ПРОБЛЕМИ ПЕРЕХОДУ ПРОДОВОЛЬЧОЇ СИСТЕМИ КІРОВОГРАДСЬКОЇ ОБЛАСТІ ДО МОДЕЛІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	66

- стимулювання молодіжної зайнятості має стати важливим перспективним завданням розвитку українського ринку праці і питанням безпеки держави;
- для України навіть в умовах повномасштабної війни необхідно досліджувати проблеми молодіжної зайнятості, визначати можливості її підвищення з урахуванням міграційних і демографічних ризиків;
- на етапі економічного відродження України після війни пріоритетного значення набуватиме вибір стратегій, механізмів, важелів підтримки та стимулювання молодіжної зайнятості.

Перспективи подальших досліджень пов'язуємо з поглибленим вивченням європейського досвіду в питаннях надання підтримки молоді у працевлаштуванні та опануванні новими професіями, яких потребує ринок.

Список використаних джерел:

1. Біль М.М., Мульска О.П., Бараняк І.Є., Махонюк О.В., Карп'як М.О. Оцінювання впливу міграційної мобільності молоді на людський потенціал Карпатського регіону: наукове видання / НАН України. ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долишнього НАН України». Львів, 2021. 67 с.
2. World Bank Open Data. URL: <https://data.worldbank.org/> (дата звернення: 25.05.2023).
3. Cost of Living: NUMBEO. URL: <https://www.numbeo.com/cost-of-living/> (дата звернення: 25.05.2023).
4. Семикіна М.В., Запірченко Л.Д., Семикіна А.В. Розвиток ринків праці України та ЄС: специфіка молодіжної зайнятості. Академічні візії. 2023. № 17 (23). <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/398>

УДК 631:33

*Бойко Л.О., к.с.-г.н., доцент
Херсонський державний аграрно-економічний університет*

ОРГАНІЧНЕ ВИРОБНИЦТВО ПРОДУКЦІЇ ЯК ПРІОРИТЕТНИЙ НАПРЯМ РОЗВИТКУ АГРОБІЗНЕСУ

Органічне виробництво продукції у сфері агробізнесу є пріоритетним напрямом розвитку з численними перевагами для якісної продукції харчування, довкілля та споживачів. Виробництво екологічно чистих продуктів зазвичай виключає використання хімічних пестицидів та синтетичних добрив. Це допомагає зберігати ґрунт, водні ресурси та біорізноманіття, сприяючи стійкому розвитку та довгостроковій стійкості землеробства [1].

Органічний статус може підвищити ринкову ціну продукції і сприяти розвитку власного бренду. Зростаючий попит на органічні продукти відкриває нові ринки для агробізнесу. Фермери, які переходять до органічного виробництва продукції, можуть мати переваги в конкурентній боротьбі за цими ринками [2,3].

Згідно світової статистики у 2020 ковідному році було значне зростання споживання органічної продукції і багато експертів побоювались, що у 2021 буде суттєве зменшення продажів в світі. Але, світове споживання органічної

продукції в 2021 році зросло і склало 125 млрд євро (+4,2 млрд євро в порівнянні з 2020 роком). Найбільшим ринком органічної продукції залишається США, хоча тут продажі трохи впали, 48,6 млрд євро порівняно до 49,5 у 2020 році. Другим найбільшим ринком є Німеччина – 15,6 млрд євро (+0,9 млрд євро) та третім – Франція – 12,7 млрд євро (без змін). Якщо говорити про кількість земель, зайнятих під органічне виробництво, то вона зросла на 1,7% і складає 76,4 млн га, лідером за такими площами залишається Австралія. Кількість органічних виробників зросла на 4,9% і становить понад 3,7 млн. операторів [4].

Органічне виробництво залишається одним із пріоритетів розвитку агропромислового комплексу України навіть під час воєнних дій. На жаль, відбулось значне скорочення кількості органічних площ у порівнянні з попередніми роками, адже значна їх частина знаходиться під окупацією в південних регіонах країни. Водночас, діяльність органічних операторів на землях, що були звільнені від окупації, відновлена майже повністю. За результатами моніторингу, проведеного органом сертифікації з органічного виробництва ТОВ «Органік Стандарт» за 2021 р., загальна кількість операторів, сертифікованих в Україні складає 528 оператори, із них сільськогосподарські виробники – 418 [5].

З червня 2023 р. в Україні запрацював Державний реєстр операторів, що здійснюють виробництво продукції відповідно до вимог законодавства у сфері органічного виробництва його обігу та маркування. Запуск реєстрів – це ще один важливий крок розвитку українського органічного сектору економіки. Українські органічні виробники вже експортують понад 60 видів продукції: крупи (кукурудза, пшениця, ячмінь), олійні культури, соєві боби, соняшникова олія, фрукти та ягоди, овочі, гриби, горіхи, зелень і кетчуп, соки, борошно, мед та інші.

Загалом, органічне виробництво продукції визначається більш високими екологічними та етичними стандартами, що відповідає потребам сучасного споживача та сприяє сталому розвитку агробізнесу.

Список використаних джерел:

1. Бойко Л. Органічне виробництво в Україні: перспективний напрям сталого розвитку. Таврійський науковий вісник. Серія «Економіка». 2020. С. 87–95. DOI: <https://doi.org/10.32851/2708-0366/2020.1.10>
2. Boiko V. O., Boiko L. O. Features of farm functioning under conditions of a competitive environment. Економіка АПК. 2018. № 3. С. 56-62.
3. Бойко Л. Перспективи розвитку сімейних фермерських господарств в умовах конкурентного ринку. Таврійський науковий вісник. Серія «Економіка». 2020. № 2. С. 78-85. DOI: <https://doi.org/10.32851/2708-0366/2020.2.10>
4. Олена Корогод: В Україні потрібно робити акцент на стратегії органічного ринку, його розвитку та збільшенні виробництва. URL: <https://agroportal.ua/publishing/intervyu/olena-korogod-v-ukrajini-potribno-robiti-akcent-na-strategiji-organichnogo-rinku-yogo-rozvitku-ta-zbilshenni-virobnictva>
5. Органічне виробництво в Україні залишається одним із пріоритетів. URL: <https://organicinfo.ua/news/organic-remains-one-of-priorities/>